

परमेश्वरको निम्ति भएको कार्यको इतिहास

गएको हिउँदको बिदामा मेरो परिवार र म उत्तरी नयाँ मेक्सिकोमा गएका थियौं। हाम्रो यात्रामा हामी ठूलो पहाड छिचलेर गयौं। पहाडको टाकुरामा केही समय रोकिएर एउटा सानो भर्नाको नजीकै खाजा खायौं। यो ठाउँ अति नै शान्तमय थियो। रूखहरूमा बहेको हावा र भर्नाको आवाज मात्रै सुनिन्थ्यो।

त्यसपछि हामी पहाडबाट ओरालो लाग्यौं। भर्ना पनि सडकसँगसँगै बगिराखेको हामीले देख्यौं। पहाडको त्यो सानो कच्ची सडक तल पुगेपछि राजमार्गमा मिसियो र त्यो भर्ना पनि सानो खोला बन्यो। धेरै माइल तल पुगेपछि त्यो सानो खोला रीयो ग्रान्डे नाउँ भएको ठूलो नदी बन्यो र मेक्सिको खाडीमा गएर मिसियो।

मण्डली (एकलेसिया)-को जीवन पनि खोलाजस्तै हो— यो निरन्तर भडरहने घटनाहरूको खोला हो। कहिलेकहीं यो कार्यहरूको सानो खोलाजस्तै देखिन्छ र अरू बेलामा समय र स्थानद्वारा बडो जोडसँग बगिराखेको ठूलो नदीजस्तै यो हुन्छ। मण्डलीको इतिहास यही नै हो।

संसारको निम्ति भएको आफ्नो उद्धारको योजना पूरा गर्नका लागि परमेश्वरले मण्डलीलाई कसरी चुन्नुभयो भन्ने बारेमा हामीले भर्खरै

हेरिसकेका छौं। मण्डली इतिहासमा तीन महत्त्वपूर्ण समयको बारेमा तपाईंले यस पाठमा अध्ययन गर्नुहुनेछ। मण्डलीको प्रतिनिधित्व गर्ने वास्तविक र साधारण व्यक्तिहरूद्वारा परमेश्वरले काम गरिरहनुभएको थियो भन्ने कुरा तपाईंले देख्नुहुनेछ। विभिन्न समय र युगहरूमा मण्डलीको इतिहासचाहिँ समस्याहरू र विजयताहरूको इतिहास हो भन्ने कुरा तपाईंले पत्ता लगाउनुहुनेछ।

पाठको रूपरेखा

परिचय

शुरूको अवधि— विश्वासमा जिउने

बीचको अवधि— संसारमा संलग्न हुने

आधुनिक अवधि— स्वतन्त्रता पत्ता लगाउनु

पाठका उद्देश्यहरू

यस पाठको अध्ययनपछि तपाईंले:

- संसारप्रतिको उद्धारको कार्यलाई कमजोर तुल्याउने मण्डलीभित्रका तत्त्वहरूलाई चिन्न सक्नुपर्नेछ।
- छलफल गरिएका मण्डली इतिहासका तीन अवधिका मुख्य व्यक्तिहरू र घटनाहरूलाई परिचित गर्न सक्नुपर्नेछ।
- धर्म सुधार तर्फ डोज्याउनको निम्ति मण्डलीमा भएका परिवर्तनहरूलाई छलफल गर्न सक्नुपर्नेछ।

सिक्ने क्रियाकलापहरू

१. पाठ १-मा दिइएका तरीकाअनुसार पाठको अध्ययन गर्नुहोस्।
पाठमा दिइएका सबै बाइबल पदहरूलाई पढ्नुहोस्, र आफ्ना उत्तरहरूका जाँच गर्नुभन्दा पहिल्यै सबै अध्ययन प्रश्नहरूका उत्तर दिनुहोस्।
२. पाठको अन्तमा स्वयम्-जाँच लिनुहोस् र तपाईंका उत्तरहरूको जाँच गर्नुहोस्।

मुख्य शब्दहरू

अस्थायी	मौखिक परम्परा
इच्छा	लिखित परम्पराहरू
कृतिम	विधर्मी
क्याथर्डल	सतावट
जटिल	सुधार
बसिलिका	सांसारिक
महासभा	साम्राज्यीय

पाठ विकास

परिचय

मण्डलीको इतिहास परमेश्वरको निमित्त काम गर्ने पुरुष र स्त्रीहरूको कथा हो। संसारमा स्त्रीष्टको सेवालार्ई निरन्तर रूपमा अगि बढाउने परमेश्वरका मानिसहरूको कथा यो हो। मण्डलीको जीवनमा भएका क्रियाकलापहरू र विभिन्न समयमा उन्नति भएको स्त्रीष्टियान विश्वास यसमा संलग्न गरिएको छ। यसले वर्तमान समयको निमित्त हामीले सिक्नुपर्ने पाठहरू र भविष्यको निमित्त निर्देशनहरू उपलब्ध गरिदिन्छ।

हाम्रो उद्देश्य प्राप्तिको निमित्त हामी यस पाठमा मण्डली इतिहासका केही सामान्य घटनाहरूलाई प्रस्तुत गर्दछौं। आराधना सेवा र साक्षीद्वारा मण्डलीको जीवनमा स्त्रीष्टियान विश्वासको व्यवहार र उन्नतिलाई छोटकरीमा उल्लेख गर्नु नै हाम्रो मुख्य उद्देश्य हो। यति

छोटो अध्ययनमा निश्चय पनि हामी मण्डलीको पूरै इतिहासलाई प्रस्तुत गर्न सक्दौं। शायद मण्डली इतिहासको बारेमा तपाईं अभै अध्ययन गर्न चाहनुहुन्छ होला।

यी अवधिहरूमा मण्डलीका कार्यहरू सम्बन्धीका घटनाहरूलाई तपाईंले सजिलैसँग बुझ्न सक्नुभएको होस् भन्ने हेतुले हामीले केही तालिकाहरू पनि प्रयोग गरेका छौं। प्रस्तुत गरिएका सामान्य विचारहरूलाई यिनीहरूले स्पष्ट पार्नेछन्।

इतिहासलाई विभिन्न अवधिहरूमा विभाजित गर्नु धेरै कृतिमजस्तो देखिन्छ, तर घटनाहरूको स्पष्ट तस्वीर प्राप्त गर्नको निमित्त यसो गर्नु आवश्यक हुन्छ। एउटा अवधि अर्को अवधि शुरू भएको अर्को दिन वा अर्को वर्ष तुरुन्तै सकिँदैन भन्ने कुरालाई तपाईंले बुझ्नुपर्छ। इतिहास भन्ने कुरा बगिरहन्छ, र हावाजस्तै एउटा भाग कहाँ शुरू हुन्छ र अर्को कहाँ सकिन्छ भन्न कठिन पर्छ। मण्डलीको यो इतिहासलाई तीन अवधिमा विभाजन गरिएको छ।

शुरूको अवधि पेन्तिकोसको दिन— ई.सं. ६००

बीचको अवधि ई.सं. ६००—१५१७

आधुनिक अवधि ई.सं. १५१७—देखि वर्तमान समय

मण्डली इतिहास

पेन्तिकोसको दिन	शुरूको अवधि	६००	बीचको अवधि	१५१७	आधुनिक अवधि	वर्तमान
--------------------	----------------	-----	---------------	------	----------------	---------

शुरूको अवधि— विश्वासमा जिउने

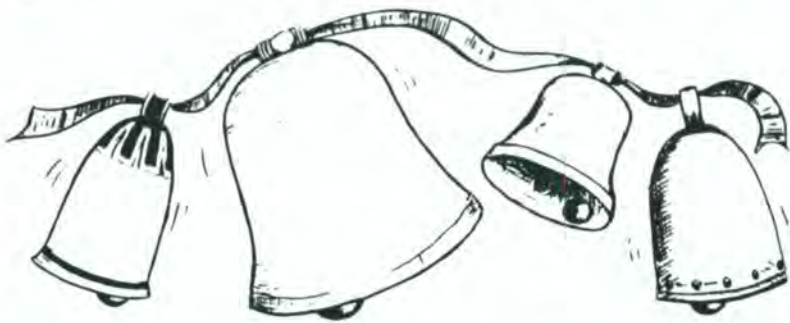
यरूशलेममा भएको मण्डली

उद्देश्य १ : पेन्तिकोसको दिनदेखि ई.सं. ६४-सम्म यरूशलेममा भएको मण्डलीको अवस्थाको वर्णन गर्नुहोस्।

यरूशलेममा मण्डली शुरू भयो। ख्रीष्टको जीवन र कामबाटै यसको शुरू भएको थियो। आफ्नो मृत्यु र पुनरुत्थानपछि ख्रीष्टले

आफना चेलाहरूलाई यही नै आज्ञा दिनुभयो कि तिनीहरूले गएर सारा संसारमा सुसमाचार प्रचार गर्नुपर्छ। स्त्रीष्टको आज्ञालाई पूरा गर्नको निम्ति चाहिने शक्तिको लागि चेलाहरूले यरूशलेममा नै पर्खिनुपर्ने थियो। पेन्तिकोसको दिनमा पवित्र आत्माको कार्यद्वारा मण्डली अस्तित्वमा आएको थियो। यस बारेमा तपाईं प्रेरित २ अध्यायमा पढ्न सक्नुहुन्छ।

शुरूको मण्डलीले लगातार रूपमा आफना प्रभुलाई आराधना गरिराखेको थियो। पत्रुस र यूहन्ना प्रार्थना गर्नको निम्ति मन्दिरमा गइराखेका थिए, र तिनीहरूका प्रार्थनाद्वारा मन्दिरको ढोकामा बसिराखेको कुँजो मानिस निको भएको थियो। "सबै मानिसहरूले त्यसलाई हिँड्दैगरेको र परमेश्वरको प्रशंसा गरिरहेको देखे" (प्रेरित ३:६)। यसको नतीजाको फलस्वरूप धेरै व्यक्तिहरूले विश्वास गरे। चेलाहरूद्वारा परमेश्वरका महान् कार्यहरू लगातार रूपमा भइराखेको देखेर अरू धेरैहरूले पनि विश्वास गरे। आश्चर्यकर्महरू "आराधना गर्नको निम्ति मानिसहरूलाई बोलाउने घण्टीहरू हुन्" भनी भनिएको छ। शुरूको मण्डलीमा आश्चर्यकर्महरू घरीघरी भइरहन्थे।

शुरूको मण्डलीले सङ्गतिको गहिरो आनन्द प्राप्त गरेको थियो। त्यहाँ आत्माको एकता र खाँचोमा परेका स्त्रीष्टको शरीरका सदस्यहरूका निम्ति सरोकार थियो। येशू स्त्रीष्टको व्यक्तित्वको सम्बन्धमा मण्डलीको विश्वास साधारण तर बलियो थियो। बलियो विश्वास र साक्षी, चरित्रमा पवित्रता, प्रेमको प्रवृत्तिजस्ता कुराहरू शुरूको मण्डलीमा दैनिक रूपमा प्रदर्शित हुन्थे।

त्यस बेला विशेष गरी मण्डली यरूशलेममा नै थियो। प्रभुले आज्ञा गर्नुभएँ यो अफै पनि यहूदियामा, सामरिया र पृथ्वीको अन्तसम्म विस्तारित भइसकेको थिएन। स्तिफनसलाई मारिएको

समयपछि मण्डली विभिन्न क्षेत्रमा विस्तारित भयो (प्रेरित ७)। सतावटले यरूशलेमको मण्डलीलाई हलचल गरायो र यसका सदस्यहरू टाढा-टाढासम्म छरिए। तर यी सदस्यहरू जहाँ-जहाँ गए तिनीहरूले प्रचार गरे र धेरै जनाले विश्वास गरे। यरूशलेमको सभामा भएको मन्जूरीअनुसार अयहूदीहरूलाई पनि मण्डलीमा स्वीकार गरियो (प्रेरित १५)। प्रेरितको पूरै पुस्तक मण्डलीको शुरूका दिनहरूको इतिहास हो, जसले यरूशलेम र अरू क्षेत्रहरूमा भएको मण्डली विस्तारको बारेमा बताउँछ। करीब ६४ ई.सं. सम्मको अवधिलाई यसले ढाकेको छ। यसै अवधिमा रोमी सम्राट् निरोबाट पनि मण्डलीमाथि ठूलो सतावट आएको थियो। विभिन्न रोमी सम्राट्हरूलाई करीब ३०० वर्षसम्म मण्डलीमाथि सतावट दिने काम भइ नै रह्यो।

१ ई.सं. ६४-सम्म यरूशलेममा भएको मण्डलीको अवस्था वर्णन गर्न प्रत्येक शब्दको अगाडि (✓) चिन्ह लगाउनुहोस्।

... क वृद्धि	... ज आत्मा-अगुवाइ सेवा
... ख निराश	... झ स्वार्थ
... ग निरन्तरीय आराधना	... ज साधारण विश्वासहरू
... घ थोरै आश्चर्यकर्महरू	... ट पवित्रता
... ङ धेरै आश्चर्यकर्महरू	... ठ बलियो साक्षी
... च विश्वासीहरूका बीचमा गहिरो सङ्गति	... ड सरोकार र प्रेम
... छ एकताको कमी	... ढ डर

२ यी शब्दहरूमध्ये कुन-कुनले तपाईंको स्थानीय मण्डलीको अवस्थाको वर्णन गर्छन्?

सतावटमा परेको मण्डली

उद्देश्य २: ३१२ ई.सं. भन्दा पहिले विश्वास र एकतालाई जाँच गर्ने घटनाहरूद्वारा मण्डली कसरी असर पारिएको थियो सो व्याख्या गर्नुहोस्।

स्तिफनसको मृत्युपछि मण्डलीमाथिको सतावट बढ्दैगयो। वास्तवमा करीब ३०० वर्षमा मण्डलीको एकता र यसका सदस्यहरूको विश्वास सतावटद्वारा जाँचिएको थियो। शुरूमा यी सतावटहरू साना

र स्थानीय थिए तर कहिलेकहीं धेरै कडा पनि थिए। करीब २५० ई.सं. अर्थात् सम्राट् डिसिउसको राज्यकालमा सतावटहरू धेरै सामान्य भए र रोमी साम्राज्यका चारैतर्फ फैलिए। तर यस्तो भए तापनि शताब्दीको अन्तमा ख्रीष्टियान विश्वास बेलायत, युरोप, उत्तरी अफ्रिका र मध्य-पूर्वी देशहरूमा फैलियो।

शुरूको अवधि					
पेन्तिकोसको	६४	स्थानीय	२५०	सामान्य	३१३
दिन	सम्राट्	सतावट	सम्राट्	सतावट	सम्राट्
	निरो		डिसिउस		कन्स्टन्टाइन

यस अवधिमा मण्डलीको एकता र विश्वासलाई जाँच गर्ने दबाबहरू थिनै थिए:

१. प्रेरितहरूको मृत्यु: सुसमाचारको अर्थ सम्बन्धी, जीवित आवाज र अधिकार प्रेरितहरूका मृत्युमा बन्द भएको थियो। येशूले भन्नु र गर्नुभएको कुरालाई व्याख्या गर्न मण्डलीमा मौखिक र लिखित परम्पराहरू मात्र थिए। निर्णयहरू बनाउन र विश्वासका सारहरू निर्धारण गर्न मण्डलीका अगुवाहरूले महासभाहरूको आयोजना गरेका थिए।

२. केही शिक्षकहरूका भूटा सिद्धान्तहरू। भूटा शिक्षकहरूले भित्रबाटै मण्डलीमा धम्की दिएका थिए। कोही शिक्षकहरूले परमेश्वरको स्वभाव, येशूको व्यक्तित्व र उद्धारको सिद्धान्त सम्बन्धी प्रश्नहरू उठाएका थिए। यद्यपि, कोही ठूला अगुवाहरूले येशूको साँचो शिक्षाको बचावमा बोलेका थिए। टर्टुलियन, ओरिजेन, आम्ब्रोस, जेरोम, क्रिसोस्टम र अगस्टिनजस्ता शुरूको मण्डलीका अगुवाहरूले शुरूका ४०० वर्षको अवधिमा भएका मण्डलीका विचार र विश्वासहरूमा धेरै नै असल प्रभाव पारेका थिए।

३. राज्यद्वारा सतावट। सतावटले बाहिरबाट मण्डलीलाई हमला गरेको थियो। मण्डलीले सम्राट्लाई आराधना गर्न इन्कार गरेको हुनाले सतावट आएको थियो। रोमलाई महान् पार्ने देवहरू नै हुन् भनी

रोमीहरूले विचार गरेका देवताहरूलाई मण्डलीले इन्कार गरेको थियो।

सतावटले मण्डलीलाई नाश पार्न सकेन। सतावट भइरहँदा पनि यो ता लगातार रूपमा वृद्धि भई नै रह्यो। विश्वासीहरूको विश्वास बलियो भयो र प्रभुप्रतिको तिनीहरूको भरोसा बढ्दैगयो। पुरुष, स्त्री र केटा-केटीहरूले आफ्ना प्रभु र मालिकलाई तिनीहरूका आ-आफ्ना जीवन दिए।

३ भित्रबाटै मण्डलीलाई कसरी धम्की दिइएको थियो?

.....

४ बाहिरबाट यसलाई कसरी हमला गरिएको थियो?

.....

५ मण्डलीलाई किन सतावट दिइयो?

.....

६ सतावटप्रति यसको कस्तो प्रतिक्रिया थियो?

.....

७ प्रेरितहरूको मृत्यु मण्डलीको एकता र विश्वासको निमित्त कसरी जाँच थियो?

मण्डलीलाई मान्यता दिइयो

उद्देश्य ३: सम्राट् कन्स्टन्टाइन र ई.सं. ६००-को बीचको समयमा मण्डलीमा भएका परिवर्तनहरूलाई विश्लेषण गर्नुहोस्।

कन्स्टन्टाइन ई.सं ३०६-मा सम्राट् बने र उनले ई.सं. ३१३-मा मण्डलीलाई खुला रूपमा आराधना गर्न, सम्पत्तिको स्वामित्व गर्न आफ्नै प्रशासन हुन पाउने गरी स्वतन्त्रता दिए। मण्डलीले रोमी सरकारको मान्यता प्राप्त गरेको थियो।

मण्डलीमा भएका धेरै परिवर्तनहरूको शुरू यहींबाट भएको थियो। आराधना, सेवा र गवाहीजस्ता कुराहरूमा मण्डलीमा ठूलो परिवर्तन गरियो र यस अवधिको अन्तमा यी चलनहरू शुरूको मण्डलीको भन्दा धेरै नै भिन्न हुन पुग्यो। शुरूमा भएको यरूशलेमको मण्डली र रोममा मान्यता प्राप्त गरेको मण्डलीको बीचमा कस्तो फरक थियो सो कुरा हेर्नको लागि तल उल्लेखित तालिकाले तपाईंलाई सहायता पुऱ्याउनेछ।

शुरूको अवधि- ई.सं. ६४-६००		
	सतावटको बेला	कन्स्टन्टाइनपछि
	६४	२५०
		३१३
		६००
आराधनामा मण्डली		
ठाउँ	घर	विभूषित भवन
रूप (बनावट)	भित्री र आत्मिक, व्यावहारिक	बाहिरी र विधिवत्, कलात्मक
सन्देश	वृद्धि गराउने, स्पष्टसँग बुझ्ने र आत्मा-अगुवाइ	विधिवत्, अस्पष्ट, र मानव निर्माण
बिन्ती (अपिल)	सबै मानिसहरूलाई	उच्च तहका मानिसहरूलाई
सेवामा मण्डली		
सरोकार	आत्मिक कुराहरू	राजनीतिक कुराहरू
सिद्धान्तहरू	साधारण सिद्धान्त	महासभाबाट पारित
प्रशासन	विषयवस्तुहरूलाई मण्डलीद्वारा नै समाधान	विषयवस्तुहरूलाई राज्य र मण्डलीद्वारा समाधान
साक्षीमा मण्डली		
स्थान	सेवक र साधारण विश्वासी बराबर	विश्वासीहरूको भन्दा सेवकहरूको उच्चस्थान
शासन	स्वतन्त्र र स्थानीय स्व-शासन	मण्डली महासभाद्वारा शासन साम्राज्य (सम्राट्को अधीनमा)

पवित्र आत्माको शक्तिद्वारा शुरू भएको मण्डली साम्राज्य शक्तिमा आएर दुङ्गियो। मण्डलीले रोमी साम्राज्यको मान्यता प्राप्त गरेको थियो।

८ माथि दिइएको तालिकामा सतावटको बेला र कन्स्टन्टाइनपछि भनिने दुइ खण्डहरूलाई तुलना गर्नुहोस्, र तल उल्लेखित विषयहरूमा त्यस अवधिमा मण्डलीमा कस्ता-कस्ता परिवर्तनहरू भए सो लेख्नुहोस्:

क. आराधनामा मण्डली

.....
.....

ख. सेवामा मण्डली

.....
.....

ग. गवाहीमा मण्डली

.....
.....

ई.सं. ३०० पछि रोमी साम्राज्य बिस्तारै पतन भयो। राजनीतिक र सामाजिक परिवर्तनहरू सामान्य कुराहरू नै थिए। तर आत्मिक कमजोरीपनका यी वर्षहरूमा पनि त्यहाँ विश्वासीहरूमध्ये आत्मिक अगुवाहरू पनि थिए। तिनीहरूले यस अवधिमा साँचो ख्रीष्टियान विश्वासलाई बचाउने काम गरे। इतिहासमा तिनीहरू प्रकट भएभैं कुनै-कुनै मुख्य अगुवाहरूलाई मात्र हामी यहाँ सूची बनाएर प्रस्तुत गर्नेछौं।

१. अथनेसियस (ई.सं. २६६-३७३), एक प्रख्यात तर्कशास्त्री जो अलेक्जेन्ड्रियाका बिशप बनेका थिए।
२. मिलानका आम्ब्रोस (ई.सं. ३४०-३९७), बिशप, लेखक र ख्रीष्टियान विश्वासका रक्षक थिए।
३. जोन क्रिसोस्टम (ई.सं. ३४५-४०७)। बिशप र त्यस अवधिका सबैभन्दा प्रख्यात प्रचारक थिए। पाँचौं शताब्दीमा उनले मण्डलीका भूलहरूलाई सुधार गर्नको निमित्त ठूलो योगदान दिए र आफ्नो विश्वासको निमित्त उनी मरे।

४. जेरोम (ई.सं. ३४०-४३०), आत्मिक अगुवाहरूका सूचीमा सबैभन्दा शिक्षित थिए। उनले साधारण भाषामा बाइबल अनुवाद गरेर ठूलो योगदान दिएका थिए।
५. अगस्टिन (ई.सं. ३५४-४३०), त्यस अवधिमा विश्वासको सैद्धान्तिक पक्षमा लेख्ने सबैभन्दा मुख्य व्यक्ति थिए।

बीचको अवधि— संसारमा संलग्न हुने

उद्देश्य ४: धर्म सुधारतर्फ डोज्याउने मण्डलीका अवस्थाहरूलाई परिचित गर्नुहोस्।

बीचको अवधि (मध्य युग)

६०० पोप ग्रेगरी प्रथम

धर्म सुधार १५१७

यो अवधि ग्रेगरी प्रथमबाट शुरू हुन्छ, जो ई.सं. ५९०-मा मण्डलीका पोप बनेका थिए। उनको समयमा नै मण्डलीले संस्थाको रूपमा ठूलो शक्ति प्राप्त गरेको थियो। यो अवधि ई.सं. १५१७-मा समाप्त हुन्छ, जुन बेला धर्म सुधारको कार्य शुरू भयो र मण्डलीमा भएका भूटा शिक्षा र प्रवृत्तिहरूलाई हटाई बाइबल शिक्षाअनुसारको मण्डली पुनर्स्थापित गर्ने प्रयास गरियो।

यस अवधिको बारेमा हामीले छलफल गर्नुपर्ने दुइ महत्त्वपूर्ण क्षेत्रहरू छन्। दुवै क्षेत्रहरू मण्डलीको सेवासँग सम्बन्धित छन्। पहिलोचाहिँ मण्डली र राज्यको मिलाप र दोस्रोचाहिँ पोप र मण्डली अगुवाहरूलाई दिइएको शक्तिको बारेमा छन्।

सांसारिक मण्डली

भण्डै १००० वर्षको यस अवधिमा घटेका धेरै राजनीतिक घटनाहरूले मण्डलीलाई प्रभाव पारेको थियो, र ती सबै कुराहरूलाई हामी यस ठाउँमा छलफल गर्न असमर्थ छौं। मण्डलीमाथि भएको

असरको सम्बन्धमा यस अवधिको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण वास्तविकताचाहिँ मण्डलीको शक्तिको वृद्धि र राज्यसँग भएको यसको सम्बन्ध हो। यस अवधिमा मण्डलीले संसारमाथि आफ्नो आत्मिक प्रभाव गुमाएको कुरा यसले प्रमाणित गर्छ। ख्रीष्टले आज्ञा गर्नुभएँ मण्डलीले संसारलाई परिवर्तन गर्नुको सट्टा संसारले नै मण्डलीलाई अधीन गरेको थियो। उदाहरणको लागि मण्डलीका समस्याहरू समाधान गर्ने अधिकार आफैसँग छ भनी कुनै-कुनै सम्राट्हरूले विचार गरेका थिए।

ई.सं. पाँचौँ र सातौँ शताब्दीहरूका बीचमा त्यहाँ कुनै पनि बलियो सरकार थिएन। राज्यहरू र तिनीहरूका शासकहरू धेरै परिवर्तनहरूद्वारा भएर गइरहेका थिए। पश्चिम युरोपमा स्थायित्व वा बलियो नेतृत्व थिएन। रोमको शहरमा कमजोर सरकार थियो। सामाजिक सेवाहरूको कुनै वास्ता गरिएको थिएन। स्थायी सरकारको प्रतिनिधिको रूपमा पोपलाई मात्र लिइएको थियो। मानिसहरू र तिनीहरूका शासकहरू सहायताको निमित्त मण्डलीमा आउँथे। संसारका विभिन्न विषयहरूका सम्बन्धमा मण्डलीले आफ्ना विचारहरू प्रस्तुत गर्न शुरू गर्‍यो। यसरी मण्डली शक्तिमा वृद्धि हुँदैगयो।

ख्रीष्टियान मतलाई रोमी साम्राज्यको धर्मको रूपमा स्वीकार गरेपछि रोमी साम्राज्य र मण्डली पूर्ण मिलापमा आएको थियो। विश्वव्यापी रूपमा मण्डलीलाई स्वीकार गरियो। यसलाई क्याथोलिक (विश्वव्यापी) मण्डली भनी चिनिन थालियो। करीब १००० वर्षको निमित्त पश्चिमी वा ल्याटिन मण्डलीले विशेष गरी रोममा आफ्नो अधिकारको अड्डा जमाएको थियो। यस बेला कुनै-कुनै ठाउँका मण्डलीहरूले राज्यमाथि पनि अधिकार जमाउन थाले। अहिले भएको रोमन क्याथोलिक एकलेसियाको शुरू यही नै थियो।

मण्डली राजनीतिक कलपूर्जा बन्यो। परमेश्वरको उद्धारको योजनालाई लगातार रूपमा सञ्चालन गरिरहने आफ्नो सेवालाई यसले बेवास्ता गर्‍यो। यसको मुख्य सरोकारचाहिँ क्षणिक वा सांसारिक विषयवस्तुहरू नै भयो र आत्माका कुराहरूजस्ता महत्त्वपूर्ण विषयहरूलाई चाहिँ यसले वास्तै गरेन। बलियो आत्मिक शक्ति प्रदान गर्नको निमित्त मण्डली असफल भएको थियो।

६ यूहन्ना १८:३६, मत्ती ६:३३, र रोमी १४:१७ पढ्नुहोस्, र मण्डलीको मुख्य उद्देश्य के हो व्याख्या गर्नुहोस्।

.....

१० बीचको अवधिमा मण्डलीको सांसारिक अवस्थाको सम्बन्धमा यिनीहरूमध्ये कुन-कुन बयानहरू ठीक छन्?

- क. मण्डली शक्तिमा वृद्धि भएपछि राजनीतिमा यसको संलग्नता पनि बढ्दैगयो।
 ख. मण्डलीले गैर सरकारी पक्षबाट सहायता प्राप्त गर्न थाल्यो।
 ग. राज्यसँग मिलेपछि मण्डलीको आत्मिक शक्ति वृद्धि हुँदैगयो।
 घ. मण्डली सांसारिक कुराहरूसँग बढी संलग्न भई आत्मिक कुराहरूसँग क्रम संलग्न हुन थाल्यो।

सांसारिक अगुवा

मण्डलीको शक्तिमा भएको वृद्धिको साथ यसका अगुवाहरूको शक्तिको पनि वृद्धि भयो। मण्डलीका शिर, रोमका बिशपका सम्बन्धमा विशेष गरी यो सत्य थियो, जसलाई पोपको उपाधि दिइएको थियो। उनले सबै स्त्रीष्टियान संसारमाथि आफ्नो अधिकारको दाबी गरे।

रोमका पहिला बिशप पत्रुस थिए भन्ने परम्पराको बिकास भयो। यो सत्य थियो भन्ने सम्बन्धमा त्यहाँ कुनै प्रमाण छैन। पत्रुस र उनका उत्तराधिकारीहरूका निमित्त यो अधिकार दाबी गर्न प्रयोग गरिएका बाइबल खण्डहरू मती १६:१८-१९ र यूहन्ना २१:१६-१७ हुन्। बिशपका रूपमा, पहिला पोप पत्रुस नै थिए भनिएको छ। प्रेरितहरूका प्रधानका रूपमा, पत्रुसले पूरै मण्डलीमाथि अधिकार जमाएका हुन सक्छन्। रोमी मण्डलीले यसलाई बलियोसँग समर्थन गर्‍यो। संसारको पूर्वीय भागमा भएको मण्डलीले चाहिँ यसो गरेन।

मण्डली अगुवाहरू बलिया बने। पाँचौँ शताब्दीमा रोमी साम्राज्यको पतन भएपछि, मण्डली बलियो नै भइरह्यो। यसका अगुवाहरू व्यक्तिगत महत्त्वकांक्षाले भरिए, तर तिनीहरूले आत्मिक अगुवाइचाहिँ दिन सकेनन्। मण्डलीले मूर्तिपूजक अन्धविश्वासहरू र रीतिरिवाजहरूलाई स्वीकार गर्न थाल्यो।

मण्डलीको शक्ति राजनीतिकरूपमा वृद्धि हुँदैजाँदा, मण्डली आत्मिक रूपमा कमजोर हुँदैगयो। पहिलो मण्डली शुरु भएको समयदेखि धेरै वर्ष बितिसकेको थियो। मण्डलीको आराधना सङ्गति, सेवा र साक्षीमा ठूलो परिवर्तनले ठाउँ लिइसकेको थियो। मण्डलीको आत्मिक सेवाभिन्न भएका केही परिवर्तनहरू यहाँ छन्:

आराधनामा मण्डली:

१. औपचारिक धर्मले आत्मिक विश्वासको ठाउँ लियो।
२. आराधकले सीधै परमेश्वरकहाँ प्रार्थना गर्न सक्दैन भनी उसलाई भनिएको थियो।
३. परमेश्वर र आराधकका बीचमा पूजाहारीलाई राखिएको थियो।
४. मण्डलीको भाषा आराधकले बुझ्न सक्ने साधारण भाषा थिएन।

सेवामा मण्डली:

१. बाइबललाई आधार नबनाई, मण्डलीका परम्पराहरूलाई विश्वास र व्यवहारका नियम बनाइएका थिए।
२. मण्डलीले जीवनका सबै क्षेत्रमा अन्तिम अधिकारको दाबी गर्‍यो।
३. विश्वासको सवालमा मण्डली बाइबलभन्दा माथि थियो।
४. साधारण मानिसहरूले बाइबल पढ्नु हुँदैनथ्यो।

साक्षीमा मण्डली:

१. मण्डलीको मुख्य सरोकार सांसारिक थियो।
२. लौकिक विषयहरूलाई आत्मिक वा सुसमाचारीय कामहरूलाई भन्दा धेरै महत्त्व दिइएका थियो।
३. नामधारी ख्रीष्टियानहरूलाई मण्डलीमा ल्याइयो।

आश्रम

मण्डलीको आत्मिक पतनको विरुद्धमा सहायता गर्ने शक्ति आश्रमिक जीवनप्रति भएको जागरण हो। यसको अर्थ हामीले यही दिएका छौं कि साधु (मंक) हरू भनिने केही धार्मिक मानिसहरूले आफूलाई अरू सबै मानिसहरूबाट अलग पारी आश्रमहरू भनिने विशेष शान्त ठाउँहरूमा बस्नका लागि रोजेका थिए। साधुनी (नन्) हरू धार्मिक स्त्रीहरू थिए जो अरू मानिसहरूबाट अलग भई स्त्री आश्रमहरूमा बस्थे। शुरूको मण्डलीमा त्यहाँ कुनै पनि साधु वा साधुनीहरू थिएनन्। ख्रीष्टियानहरू परिवारहरूमा जिउँथे र समाजका सदस्यहरूका रूपमा रहन्थे। तर मण्डली र संसारका नयाँ अवस्थाहरूले गर्दा धेरैले जीवनको आश्रमिक बाटोलाई खोजेका थिए।

मानिसहरू साधु बने, किनकि तिनीहरूमा मुक्तिको निम्ति इच्छा थियो। अरू मानिसहरूका भन्दा साधुहरूको जीवन दुइ प्रकारमा मुक्तिको निम्ति पक्का थियो:

१. संसारबाटको अलगपनाद्वारा। यो संसारबाट अलग भएको र ख्रीष्टियान जीविका कठिन बनाउने कुराहरूबाट स्वतन्त्र पारिएको जीवन थियो। संसारमा र मण्डलीमा पाप थियो भनी साधुहरूले जानेका थिए। मानिसहरूका सामान्य जीवनबाट आफैलाई अलग राख्नाले उत्तम ख्रीष्टियान जीवन जिउनका निम्ति आफूलाई सहायता मिल्छ भनी तिनीहरूले विश्वास गरेका थिए।

२. स्व-त्यागद्वारा। आश्रमिक जीवनले पवित्रताको खोजी गर्ने मौका तिनीहरूलाई प्रदान गरेको थियो। तिनीहरूले विश्वास गरेका थिए कि पवित्र हुनका लागि तिनीहरूले शरीरका आवश्यकताहरूलाई तृप्त पार्ने कुराहरूको इन्कार गर्नु आवश्यक छ। त्यसैले तिनीहरूले आफ्ना धन-सम्पत्तिहरू त्यागिदिए। तिनीहरूले गरीब किसिमले लगाउन र जिउन थाले। तिनीहरूले विवाह गरेनन्। तिनीहरू थोरै खान्थे र थोरै समय सुत्थे। तिनीहरूले आफ्ना शरीरलाई अति कष्ट दिए।

साधुहरू र साधुनीहरूको संख्या तीव्र रूपमा वृद्धि भयो। तिनीहरूले युरोप, मध्यपूर्व र उत्तर अफ्रिकाभरि नै समुदायहरूको निर्माण गरे र आफूलाई विभिन्न समूहहरूमा संगठन गरे। मध्ययुग अवधिमा भएका चार अति प्रख्यात समूहहरू थिए: १) बेनेडिक्टिन्स, २) सिस्टरसियन्स, ३) फ्रान्सिस्कन्स, ४) डोमिनिकन्स। तिनीहरू समाजका लागि फाइदाजनक भए, किनकि युद्धको समयमा मानिसहरूलाई सुरक्षा गर्नका निम्ति र थकित यात्रीहरूलाई विश्राम दिनका निम्ति ती केन्द्रहरू बने। तिनीहरू कृषि र शिक्षाका केन्द्रहरू पनि थिए। धेरै साधुहरू र साधुनीहरू शिक्षकहरू र मिशनरीहरू थिए।

तर यी समुदायहरूले केही खराब नतीजाहरू पनि ल्याएका थिए। मानिसहरूका करद्वारा तिनीहरू धनी भए। तिनीहरूले केही उत्तम स्त्री र पुरुषहरूलाई समाजबाट हटाए। परमेश्वरको सामुन्ने साधु र साधुनीहरूको स्थान अरू विश्वासीहरूका भन्दा उच्च छ भनी विचार गर्न थालियो।

११ मत्ती ५:१३-१६ र यूहन्ना १७:१४-१६ पढ्नुहोस्, र समाजमा ख्रीष्टियानको स्थानलाई व्याख्या गर्नुहोस्।

मध्य युग अवधिका केही महत्त्वपूर्ण मण्डली अगुवाहरू:

१. प्याट्रिक (३८७ ?-४६१ ?), जसले आयरल्याण्डमा सुसमाचार लगे।
२. क्लेर्भोका बर्नार्ड (१०६०-११५३), आश्रमलाई बलियो पार्ने जागरणका सुसमाचारीय अगुवा।
३. थोमस अक्वैनास (१२२५-१२७४), त्यस अवधिका अति प्रभावशाली ईश्वरशास्त्री।
४. रेमन्ड लल (१२३५-१३१५) उत्तर अफ्रिका र मुसलमानहरूका बीचमा प्रचारक।

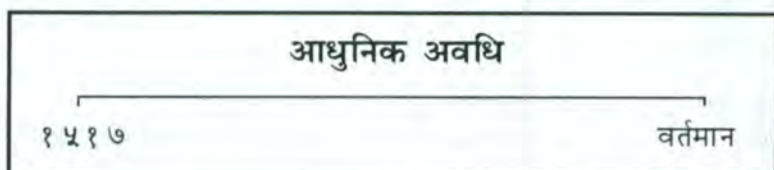
१२ मण्डलीमा अगुवापन र मध्ययुग अवधिमा मण्डलीमाथि यसको असरको सम्बन्धमा यीमध्ये कुन-कुन बयानहरू ठीक छन्?

- क. सारा ख्रीष्टियान संसारभरिकै शिर आफू हुँ भनी पोपले विचार गरेका थिए।
- ख. पत्रुस पहिलो पोप थिए।
- ग. मण्डलीका अगुवाहरूले राजनीतिक शक्ति प्राप्त गरेपछि, तिनीहरूका आत्मिक प्रभावकारिता कमजोर बन्यो।
- घ. मण्डली अति नै औपचारिक बन्यो, र सीधै परमेश्वरसँग प्रार्थना गर्न वा बाइबल पढ्न, विश्वासीहरूलाई अनुमति दिइएको थिएन।
- ङ. आफूलाई संसारबाट अलग राख्न चाहने धार्मिक मानिसहरूका निमित्त साधु र साधुनीहरूका लागि आश्रमहरू स्थापित भए।
- च. अलगपन र स्व-त्यागको अभ्यास गर्ने साधु र साधुनीहरूले सांसारिक समुदायहरूमा रहने विश्वासीहरूलेभन्दा उत्तम ख्रीष्टियान जीवन जिउन सकेका थिए।

आधुनिक अवधि- स्वतन्त्रता पत्ता लगाउनु

उद्देश्य ५: धर्म सुधारद्वारा ल्याइएका परिवर्तनहरूलाई व्याख्या गरी आधुनिक मण्डली इतिहासमा त्यसको असरको उल्लेख गर्नुहोस्।

परिवर्तित संसार

औपचारिक आराधना र विश्वासको सारको दोहो-ज्याइले मानिसका आत्मिक भोकलाई तृप्त पार्न सक्दैनन्। राजनीतिक र सांसारिक मण्डलीले विश्वासीहरूका आवश्यकतालाई पूरा गर्न सकेनन्। रोम-मा निरन्तर रूपमा बगिराखेको रुपियाँपैसालाई मध्यम वर्गका मानिसहरू रोक्न चाहन्थे। मण्डलीका मानिसहरूले परिवर्तनहरू चाहेका थिए।

परिवर्तनको चाहनाको निमित्त भएको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कारणचाहिँ पोपको विश्वव्यापी शक्तिको दाबीलाई मानिसहरूले स्वीकार गर्न नचाहनु हो। धेरै धार्मिक अगुवाहरूले पूजाहारीहरू (ल्केरजी)-का जीवनमा पाप देखे। धर्म स्वस्कँदै गएको र मानिसहरूले यसलाई बेवास्ता गरिराखेका तिनीहरूले देखे। यसरी धर्म सुधार भनिने यस धार्मिक जागृतिले परिवर्तन ल्याउनका लागि सहायता गर्‍यो।

धर्म-सुधार सुधार थियो, विद्रोह थिएन। लक्ष्यचाहिँ मण्डलीका निन्दा र भूलहरूलाई हटाउनु थियो। मण्डलीले बाइबलमाथि पनि अधिकार जमाएको थियो। मार्टिन लुथरजस्ता सुधारवादीहरूले विश्वास गरेका थिए कि बाइबलको अधिकार मण्डलीको भन्दा ठूलो छ। शुरूको नयाँ करार मण्डलीको निमित्त परमेश्वरको वचन अधिकारपूर्ण थियो भनी तिनीहरूले विश्वास गरे।

१३२ राजा १८:१-८ र २३:४-२२; मर्कूस ११:१५-१८ पढ्नुहोस्।

धर्म सुधार अवधिमा भएका कुराहरूसँग यी घटनाहरूलाई कसरी तुलना गर्न सकिन्छ?

.....

धर्म सुधार अवधिमा मण्डलीमा दुइ मुख्य परिवर्तनहरू भएका थिए:

१. मण्डली प्रशासनमा परिवर्तनहरू भए। धर्म सुधारले रोमन क्याथोलिक मण्डलीको अधीनतालाई समाप्त पाऱ्यो। हरेक देशहरूमा उनीहरूका आफ्नै मण्डली प्रशासनहरू स्थापित भए। राष्ट्रिय मण्डलीहरू अस्तित्वमा आए। तिनीहरू रोमबाट स्वतन्त्र थिए, र तिनीहरूले मानिसहरूका आवश्यकताहरूलाई बुझे।

२. मण्डलीका शिक्षाहरूमा परिवर्तन आए। केही शिक्षाहरू परिवर्तन भएका थिएनन्। उदाहरणको लागि, त्रित्व, ख्रीष्ट, बाइबल, मानिसको पतन, शुरूको पाप, र विश्वासीको निमित्त नैतिक जीवनको आवश्यकताजस्ता शिक्षाहरू परिवर्तन भएका थिएनन्। नयाँ करारबाट पुनर्स्थापित गरिएका केही शिक्षाहरू यस प्रकार छन्:

- क. विश्वासद्वारा मात्र मुक्ति पाइन्छ, अर्थात् येशू ख्रीष्टमा राखिएको विश्वासद्वारा।
- ख. विश्वास र जीवनको एक मात्र आदेश पवित्र धर्मशास्त्र बाइबल हो।
- ग. मध्यस्थको रूपमा पूजाहारी वा मण्डली अगुवाविना नै एक विश्वासी सीधै परमेश्वरकहाँ जान सक्छ।
- घ. कामहरूद्वारा होइन, तर परमेश्वरको अनुग्रहद्वारा मात्र मुक्ति प्राप्त गर्न सकिन्छ।

मण्डलीमा स्वतन्त्रता

धर्म सुधारले नयाँ स्वतन्त्रता ल्यायो। १००० वर्षसम्म मण्डलीलाई प्रभाव पार्ने शक्ति र अधिकार अन्त्यमा गई कमजोर बन्यो। एकरूपताको ठाउँ स्वतन्त्रताले लिएको थियो। यो नयाँ संसार थियो।

स्वतन्त्रता सँगसँगै विविधता पनि आयो। स्वतन्त्रताले मण्डली समूहहरूका बीचमा विभिन्नता ल्यायो। विश्वासीहरूले आफ्ना बाइबलहरू खोले र पढ्न थाले। वास्तवमा बाइबलले के भनेको छ भन्ने बारेका विभिन्न धारणाहरूले गर्दा भिन्नाभिन्नै शिक्षाहरू शुरू भए। मण्डलीका नयाँ समूहहरू अस्तित्वमा आए, जसले आराधनाका विभिन्न तरीकाहरूलाई प्रदर्शन गर्न शुरू गरे। यी नयाँ समूहहरू वा सम्प्रदायहरूलाई मेथोडिस्ट, प्रेस्बिटेरियन र बप्टिस्ट भनिन्छ।

सम्प्रदाय भनेको मानिसहरू वा विश्वासीहरूको एक समूह हो, जसले एउटै किसिमको विश्वासलाई थामिराखेको हुन्छ। सुधारको समयपछि सम्प्रदायहरू अति नै वृद्धि भएका छन्। परमेश्वरका मानिसहरूले सत्यताहरूको खोजी गरेका कारणले नै ती शुरू भएका हुन्। बाइबलले भनेको कुरा जान्ने भूलको खतराबाट तिनीहरू कहिल्यै स्वतन्त्र छैनन्। तपाईंको समूह जति नै सानो भए तापनि तपाईंले यसलाई चिन्नु र यसका विश्वासहरू थाहा पाउनु महत्त्वपूर्ण हुन्छ।

१४ आराधनामा तपाईंसँग एकसाथ भेटनुहुने समूहको वर्णन गर्नुहोस्। यसलाई नयाँ करार मण्डलीसँग कसरी तुलना गर्न सकिन्छ?

.....

मण्डली इतिहासमा आधुनिक समय स्वतन्त्रताद्वारा चिनिएको छ। यस स्वतन्त्रताले, केही विश्वासहरूमा र आराधना र मण्डली प्रशासनका केही रूपहरूमा विधिवत् ल्याएको छ। ख्रीष्टको शरीरभित्र ख्रीष्टियान एकताको आवश्यकता छ। हामीले स्वतन्त्रता वा विविधतालाई स्थान दिनुपर्छ, तर यही बेला ख्रीष्टियान एकतालाई पनि खोजी गर्नुपर्छ।

आधुनिक अवधि समयमा मण्डलीभित्र भएका केही परिवर्तनहरूको सूची यहाँ छ:

आराधनामा मण्डली:

१. आराधनाका रूपहरूमा धेरै विविधता
२. सामूहिक सहभागिताको तीव्र वृद्धि
३. प्रत्येक विश्वासीहरूको व्यक्तिगत नैतिकतामा जोड

सेवामा मण्डली:

१. अस्पतालहरू र अनाथालयहरूजस्ता धेरै अन्तर साम्प्रदायिक सेवा समूहहरू
२. धेरै मण्डलीहरू मिली शुरू गरिएको सण्डे स्कूलहरू (बाल-सङ्गतिहरू)

साक्षीमा मण्डली:

१. मिशनरी (सुसमाचारीय) जागृतिको विकास
२. मुख्य शहरहरूमा ठूला-ठूला सुसमाचारीय महासभाहरू
३. धेरै सुसमाचारीय पत्र-पत्रिकाहरूको वितरण

सुधारदेखि वर्तमान समयसम्म मुख्य भूमिका निभाउने सबै मण्डली अगुवाहरूको सूची यस छोटो ठाउँमा बनाउनका लागि असम्भव छ। यस अवधिका अगुवाहरूलाई प्रतिनिधित्व गर्ने केही अगुवाहरूलाई मात्र हामी यहाँ उल्लेख गर्नेछौं:

१. मार्टिन लुथर (१४८३-१५४६), प्रोटेस्टेन्ट सुधारलाई सफलतासाथ नेतृत्व गर्ने जर्मन ईश्वरशास्त्री
२. जोन वेस्ली (१७०३-१७६१), मेथोडिस्ट मण्डलीको स्थापना गर्ने अंग्रेज प्रचारक
३. डेविड लिविङ्गस्टोन (१८१३-१८७३), मध्ये अफ्रिकामा मिशनरी अन्वेषक
४. हडसन टेलर (१८३२-१९०५), चीनमा सुसमाचार प्रचारका लागि मिशन कार्यक्रमका स्थापक
५. बिल्ली ग्राहाम (१९१८--) आधुनिक-समयका प्रचारक

१५ सुधार पहिले र सुधारपछि मण्डलीको अवस्थालाई तुलना गर्नुहोस् र यी तीन क्षेत्रहरूमा भएका मुख्य परिवर्तनहरूलाई सारांशित गर्नुहोस्:

क. मण्डली प्रशासनमा

ख. मण्डली शिक्षाहरूमा

ग. मण्डली स्वतन्त्रतामा

१६ यी परिवर्तनहरूका नतीजाहरू के-के थिए?

मण्डलीको भविष्य

उद्देश्य ६: मण्डलीलाई असर पार्ने विश्वव्यापी चलनसँग तपाईंको क्षेत्रको अवस्थालाई तुलना गर्नुहोस्।

मण्डलीको भविष्य कस्तो छ त? परमेश्वरले मण्डलीको निम्ति उपलब्ध गरिदिनुभएको महान् र खुशीको समय यो हो। परमेश्वर आफ्ना पवित्र आत्माद्वारा स्त्रीष्टको शरीरमा उपस्थित हुनुहुन्छ। हाम्रो संसार नयाँ करारको संसारसँग मिल्दोजुल्दो छ। हेरोल्ड ए. सिन्डरले, *दाखमद्यका धोक्राहरूका समस्याहरू* भनिने आफ्नो पुस्तक (इन्टरभरसिटी प्रेस, डाउनर्स ग्रोभ, इल्लिनोइस, १९७७ पृ २७-३३)-मा भनेका छन् कि निम्न लिखित कुराहरूमा वर्तमान संसार र पहिलो शताब्दीको मण्डलीलाई तुलना गर्न सकिन्छ:

१. शहरहरूमा जनसंख्याको चलायमान
२. एकता ल्याउने राजनीतिक शान्ति
३. एउटै संस्कृति र भाषाको विस्तार
४. उत्तम सञ्चार ल्याउने अन्तरराष्ट्रिय यात्रा
५. वास्तवमा मानिस एकै हो भन्ने भावना
६. संसारको बारेमा विचारहरू र धारणाहरूको मिश्रण
७. मानिसहरूको नैतिकतामा खस्काइ

परमेश्वरको उद्धारिय योजना अझै पनि सारा संसारलाई प्रस्तुत गर्न सकिन्छ। परमेश्वरका अनन्त उद्देश्यहरू पूरा गर्नका लागि त्यहाँ स्त्रीष्टियान एकताको आवश्यकता पर्छ। अझ धेरै मानिसहरू स्त्रीष्टको शरीरमा समावेश हुनेछन्।

चिन्हहरूले स्त्रीष्टको शरीरको नवीनीकरणलाई पनि उल्लेख गर्छन्। त्यहाँ चारवटा आन्दोलनहरू छन्, जसले सङ्केत दिन्छन् कि प्रभुको निम्ति भएको आफ्नो सेवा (मिशन)-मा मण्डली चलायमान भइरहेको छ। यी हुन्:

१. व्यक्तिगत सुसमाचार प्रचारको निम्ति आन्दोलन
२. मण्डलीभित्रको सङ्गतिको निम्ति आन्दोलन

३. संसारमा गएर चेलाहरू बनाउने आन्दोलन

४. मण्डलीभिन्न आत्मिक वरदानहरूको नवीनीकरणको आन्दोलन

१७ यस खण्डमा पहिलो सूचीमा रूपरेखीत गरिएको वर्णनसँग तपाईंको आफ्नै क्षेत्रमा भएको अवस्था तुलना गर्ने बयानलाई तपाईंको अभ्यास-पुस्तिकामा लेख्नुहोस्। के तपाईं यस वर्णनसँग सहमत हुनुहुन्छ!

१८ अब ख्रीष्टको शरीरको नवीनीकरणलाई वर्णन गर्ने सूचीलाई हेर्नुहोस्। के तपाईंले यही कुरालाई आफ्नो मण्डलीमा पनि अनुभव गरिरहनुभएको छ?

स्वयम्-जाँच

- १ जोड़ा मिलाउने, मण्डली इतिहासका अवधिसँग सम्बन्धित वर्णनहरूको जोड़ा मिलाउनुहोस्।
- ...क सुधारले मण्डली प्रशासन र शिक्षामा परिवर्तन ल्यायो र आराधनामा ठूलो स्वतन्त्रता ल्यायो।
- ...ख मण्डलीको एकता र विश्वासलाई यसका अगुवाहरूको मृत्यु, भूटा शिक्षाहरू, दुर्व्यवहारको कष्टद्वारा जाँचिएको थियो।
- ...ग मण्डली आत्मिक कुराहरूमा भन्दा पनि राजनीतिक र सांसारिक कुरामा बढी संलग्न भयो।
- ...घ रोमका बिशपलाई पोप भनियो, र उनी आधिकारिक मण्डलीका प्रधान बने।
- ...ङ यस अवधिमा मण्डली सम्राटको अधीनमा आयो र यसको आराधना विधिवत् र औपचारिक बन्यो।
- ...च मण्डलीले ठूलो वृद्धि, धेरै आश्चर्यकर्महरू, गहिरो सङ्गति र विश्वव्यापी सरोकारसहितको आत्मा-अगुवाइ सेवाको अनुभव गरेको थियो।
- १) शुरूको मण्डली (६४ ई.सं.सम्म)
- २) सतावटको अवधिको मण्डली (६४-३१३ ई.सं.)
- ३) कन्स्टन्टाइनको समयपछिको मण्डली (३१३-६०० ई.सं.)
- ४) मध्य अवधिको मण्डली (६००-१५१७ ई.सं.)
- ५) वर्तमान अवधिको मण्डली (ई.सं.१५१७ देखि वर्तमान)

सबैभन्दा ठीक उत्तर छान्ने प्रश्न: सबैभन्दा ठीक उत्तरको अगाडिको अक्षरमा घेरा लगाउनुहोस्।

- २ ई.सं. ३१३-६००-को अवधिमा यिनीहरूमध्ये कुनचाहिँ व्यक्ति बाइबल सिद्धान्तको विषयमा सबैभन्दा ठूला लेखक थिए?
- क. अथनेसियस
- ख. कन्स्टन्टाइन
- ग. अगस्टिन
- घ. क्लेर्भोका बर्नार्ड

३ प्रोटेस्टेन्ट सुधारका अगुवा कुनचाहिँ जर्मन ईश्वरशास्त्री थिए?

- क. जोन वेस्ली
- ख. रेमोन्ड लल
- ग. हडसन टेलर
- घ. मार्टिन लुथर

४ थोमस अक्वैनासलाई के भनी चिनिएको थियो?

- क. उत्तर अफ्रिका र मुसलमानहरूका बीचमा गएका पहिला मिशनरी।
- ख. मध्य अवधिको समयमा सबैभन्दा ठूलो प्रभाव भएका ईश्वरशास्त्री।
- ग. पहिलो आश्रम शुरू गर्ने साधु (मंक्)।
- घ. विश्वासको विरोध गरी ख्रीष्टियानहरूलाई सतावट दिने व्यक्ति।

५ शुरूका ख्रीष्टियानहरूका सतावटको नतीजा के थियो?

- क. यसले मण्डलीलाई कमजोर पारेको कारण यसका सदस्यहरू पाप र मूर्तिपूजामा फर्के।
- ख. ख्रीष्टियानहरू जताततै छँरिदा संसारका सबै भागहरूमा ख्रीष्टियान विश्वासको विस्तार भयो।
- ग. यरूशलेमको सानो गोप्य सभाहरूमा नै मण्डली आन्दोलन सीमित भयो।
- घ. सबै अगुवाहरूलाई भ्यालखानमा हालियो वा मारियो।

ठीक-बेठीक: सुधारतर्फ लैजानुपर्ने मण्डलीको अवस्थालाई वर्णन गर्ने प्रत्येक ठीक बयानको अगाडिको खाली ठाउँमा ठी लेख्नुहोस्। यस अवधिको सम्बन्धमा भएका प्रत्येक बेठीक बयानको अगाडि बे लेख्नुहोस्।

- ... ६ मण्डलीले संसारलाई सेवा गर्नुको सट्टा संसारले मण्डलीलाई अधीन गरिराखेको थियो।
- ... ७ रोमन क्याथोलिक मण्डली आधिकारिक ख्रीष्टियान मण्डली बन्यो।
- ... ८ आफैले बाइबल पढ्न र अर्थ खोल्न सबै विश्वासीहरूका निम्ति स्वतन्त्रता थियो।

-
- ... ६ कामहरूभन्दा पनि विश्वासको सिद्धान्तलाई मण्डली अगुवाहरूले जोड दिएका थिए।
- ... १० पूजाहारीद्वारा मात्र आराधक परमेश्वरकहाँ जान सक्थ्यो।
- ... ११ जीवनका सबै क्षेत्रहरूमा मण्डलीले अन्तिम अधिकारको दाबी गरेको थियो।
- ... १२ संसारमा मण्डलीको आत्मिक प्रभाव अति नै बलियो थियो।

अध्ययन प्रश्नहरूका उत्तरहरू

१० क ठीक

ख बेठीक

ग बेठीक

घ ठीक

१ तपाईंले क, ग, ड, च, ज, झ, ट, ठ, ड र ढ-को अगाडि चिन्ह लगाउनुभएको हुनुपर्छ।

११ विश्वासी संसारमा उदाहरण बन्नुपर्छ र ख्रीष्टको निमित्त संसारलाई प्रभाव पार्नुपर्छ।

२ क, ग, ड, च, ज, झ, ट, ठ, ड र ढ-ले तपाईंको स्थानीय मण्डलीलाई वर्णन गर्छ भनी तपाईंले भन्न सक्नुभयो होला भन्ने कुरामा म आशावादी छु।

१२ क ठीक

ख बेठीक

ग ठीक

घ ठीक

ङ ठीक

च बेठीक। (पुरुष आश्रमहरू र स्त्री आश्रमहरूमा पनि समस्याहरू थिए। संसारमा जिउनाले विश्वासीलाई उदाहरण र प्रभावकारी बन्नका लागि सहायता पुग्छ। अरू मानिसहरूबाट अलग हुनाले वा स्व-त्याग गर्नाले मात्र अरूहरूभन्दा असल ख्रीष्टियान होइन्छ भन्ने कुनै पनि निश्चयता छैन।)

३ येशू ख्रीष्टको बारेका सत्यताहरू नसिकाउने भूटा शिक्षकहरूद्वारा।

१३ २ राजाको पुस्तकमा २ राजाहरूले मन्दिरबाट सबै निन्दाहरू (दुष्ट चलन वा रीतिरिवाजहरू) हटाए, र त्यहाँ आराधनाको नवीनीकरण भएको थियो। मर्कूस ११-मा येशूले मन्दिरबाट निन्दाहरू हटाउनुभयो। सुधारको अवधिमा निन्दाहरूको निष्कासन र आराधनाको नवीकरण भएको थियो। (परमेश्वरले गलती कामहरूबाट आफ्नो घरलाई सफा पार्न चाहनुहुन्छ भन्ने कुरालाई देख्नु तपाईंको निमित्त महत्त्वपूर्ण छ।)

४ सतावटद्वारा।

१४ हुन सक्छ, तपाईंले आफ्नो समूह वा सम्प्रदायको नाम र यसका विश्वासहरूलाई समावेश गर्नुभएको होला। यसका शिक्षाहरूमा सुधारका मुख्य शिक्षाहरू समावेश गरिएका छन् भन्ने आशा छ।

५ किनकि यसले सम्राट् वा रोमीहरूका देवताहरूलाई आराधना गर्न इन्कार गर्‍यो।

१५ (यिनीहरूमध्ये कुनै पनि)

क धेरै मण्डलीहरू रोममा भएको मण्डलीबाट स्वतन्त्र भए, र तिनीहरूका आफ्ना देशमा आफ्ना मण्डली प्रशासनहरू स्थापित गरे।

ख परमेश्वरकहाँ सीधै जान पाउने र पवित्रशास्त्र बाइबललाई पढ्न पाउने स्वतन्त्रता विश्वासीलाई दिइयो। मुक्ति कामबाट होइन तर विश्वासद्वारा र परमेश्वरको अनुग्रहबाट मात्र प्राप्त गर्न सकिन्छ भनी घोषणा गरियो। विश्वास र जीवनको एक मात्र नियम मण्डली नभई फेरि पवित्रशास्त्र बाइबल नै बन्यो।

ग स्वतन्त्रताको कारण, मानिसहरूले बाइबल पढ्न शुरू गरे। स्वतन्त्रताको नतीजास्वरूप केही विश्वासहरूमा (बाइबलले जे भनेको छ त्यस सम्बन्धमा भएका विभिन्न अर्थ खोलाइहरूका कारण), आराधनाका रूपहरूमा, र मण्डली प्रशासनहरूमा विभिन्नता आयो।

६ मण्डली वृद्धि भयो, विश्वास बलियो थियो, र प्रभुमा अझ धेरै भर पर्नका लागि विश्वासीहरूले सिके।

१६ आराधना रूपहरूमा धेरै विविधता; व्यक्तिगत नैतिकतामा धेरै जोड; सण्डे स्कूलहरू (बाल सङ्गति); धेरै सेवा, समूहहरू; ठूला मिशनरी क्रियाकलापहरू।

७ तिनीहरूका मृत्युपछि येशूलाई साँचै देख्नेहरू वा उहाँसँग हुनेहरू अब मण्डलीमा बाँकी रहेनन्। तिनीहरू मौखिक र लिखित परम्पराहरूमा भर पर्नु पर्‍यो— जुन विवरणहरू प्रेरितहरूले दिएका थिए।

- १७ तपाईंको उत्तर। तपाईंको आफ्नै मण्डलीमा यी प्रत्येक चलनहरूको असरको बारेमा विचार गर्नुहोस्।
- ८ तपाईंको उत्तर योसँग मिल्दोजुल्दो हुन सक्छः
- क आत्मा-अगुवाइ र सबै मानिसहरूद्वाराको साधारण आराधनाबाट विधिवत् र माथिल्लो श्रेणीकाहरूतर्फ निर्देशित औपचारिक आराधनामा मण्डली परिवर्तन भयो।
 - ख आफ्ना सदस्यहरूको आत्मिक कल्याणप्रतिको सरोकारबाट राजनीतिक र जटिल संगठनतर्फ मण्डली गयो।
 - ग साक्षीमा पूर्ण संलग्न भएका विश्वासीहरूको सङ्गतिबाट छानिएका थोरैको निमित्त स्थान र अधिकारको ठाउँतर्फ मण्डली परिवर्तन भयो।
- १८ तपाईंको मण्डलीमा यी कुराहरू भएका तपाईंले देख्न सक्नुहुन्छ भन्ने कुरामा म आशावादी छु।
- ९ मण्डलीको मुख्य उद्देश्य परमेश्वरको राज्यको सुसमाचार फैलाउनु हो। (आर्थिक, सामाजिक वा राजनीतिक समस्याहरूको समाधान गर्नु मण्डलीको मुख्य उद्देश्य होइन।)